

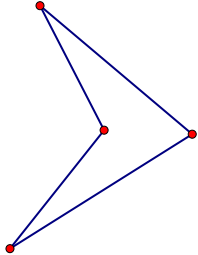
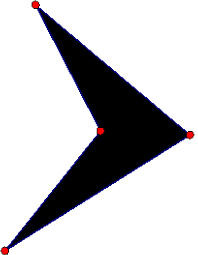
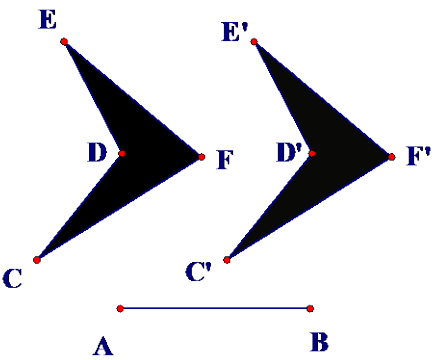
4. การแปลงทางเรขาคณิต (Transformation)

การแปลงทางเรขาคณิต เป็นวิธีการ ที่ทำให้วัตถุเคลื่อนที่โดยที่รูปร่างยังเหมือนเดิม
การแปลงทางเรขาคณิตแบ่งออกเป็น 3 วิธี

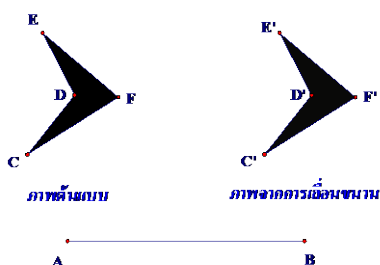
- การเลื่อนขนาน (Translation)
- การสะท้อน (Reflection)
- การหมุน (Rotation)

กิจกรรมที่ 1 : การเลื่อนขนาน (Translations) ตามเวกเตอร์ที่กำหนด

การเลื่อนขนานบนระนาบ เป็นการแปลงทางเรขาคณิต ที่มีการเลื่อนจุดทุกจุดไปบนระนาบตามแนวเส้นตรงในทิศทางเดียวกัน และเป็นระยะทางที่เท่ากันตามที่กำหนด

<p>1. เปิดเพิ่มใหม่ของโปรแกรม GSP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สร้างรูปหลายเหลี่ยม โดยใช้เครื่องมือคลิกบริเวณที่ว่างบนหน้าจอ ● สร้างส่วนของเส้นตรงเชื่อมจุดเหล่านั้น 	
<p>2. สร้างบริเวณภายในรูปหลายเหลี่ยม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ใช้เครื่องมือลูกศรคลิกบนจุด ตามลำดับ ● เลือกคำสั่ง ภายในรูปหลายเหลี่ยม จากเมนูสร้าง 	
<p>3. การเลื่อนขนานรูปหลายเหลี่ยม โดยการกำหนด ทิศทางและระยะทางของการเลื่อนขนาน ซึ่งใช้เวกเตอร์เป็นตัวกำหนด ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สร้างส่วนของเส้นตรง AB ● เลือกจุด A และจุด B ตามลำดับ แล้วเลือกกระบวนการเวกเตอร์ จากเมนู การแปลง ● คลิกบริเวณภายในรูปหลายเหลี่ยม เลือกคำสั่งการเลื่อนขนานจากเมนูการแปลง 	

4. ใช้เครื่องมือพิมพ์ข้อความ พิมพ์ข้อความภาพต้นแบบ และภาพจากการเลื่อนขนาน แล้วนำไปไว้ได้ภาพ

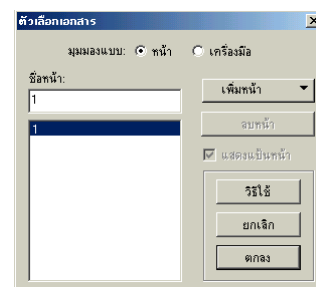

กิจกรรมที่ 2 : การเลื่อนขนาน (Translations) เชิงขั้ว

1. การเพิ่มหน้าในแฟ้มเดียวกัน

คลิกที่เมนูเพิ่ม -> ตัวเลือกเอกสาร

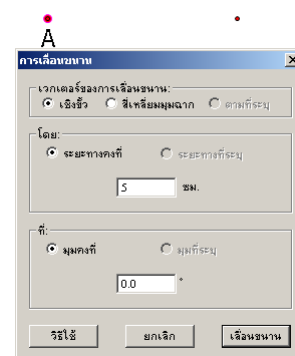
-> เพิ่มหน้า -> หน้าว่าง คลิก ตกลง

2. ใช้เครื่องมือจุด คลิกบริเวณที่ว่างบนหน้าจอหนึ่งจุด ตั้งชื่อว่าจุด A

3. การเลื่อนขนานจุด A โดยการกำหนดทิศทางและระยะทางของการเลื่อนขนาน โดยการเลื่อนขนานแบบเชิงขั้ว ทำได้ดังนี้

- คลิกที่จุด A
- เลือกเมนูการแปลง และคลิกที่เชิงขั้ว
- พิมพ์ค่าของระยะคงที่ตามต้องการ
- พิมพ์ค่าของมุมคงที่ตามต้องการ
- คลิกเลื่อนขนาน

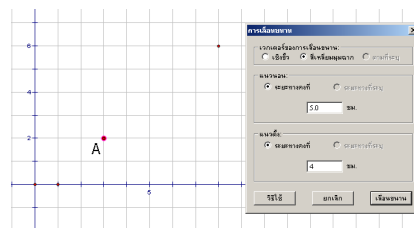

จะมีจุดใหม่ปรากฏขึ้นราว ๆ จุดนี้คือจุด A' ที่เกิดจากการเลื่อนขนานจุด A ไปตามระยะทางและทิศทางของการเลื่อนขนานแบบเชิงขั้วที่กำหนดให้ มีระยะทางคงที่ 5 ซม. และมุมคงที่เป็น 0 องศา

กิจกรรมที่ 3: การเลื่อนขนาน (Tranlations) แบบสี่เหลี่ยมมุมฉาก

เพิ่มหน้าที่ 3 แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. จงสร้างจุดหนึ่งจุด และให้เลื่อนขนานจุดนั้นไปตามแนวนอน 5 ซม. ไปในแนวตั้ง 4 ซม.
2. จงสร้างจุด A(3,2) และให้เลื่อนขนานจุด A ไปตามแนวนอน 5 ซม. ไปในแนวตั้ง 4 ซม.

การสะท้อน (Reflection)

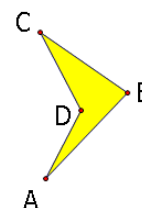
นิยาม การสะท้อนบนระนาบ เป็นการแปลงทางเรขาคณิต ที่มีเส้นตรง l ที่ตั้งฉากกับเส้นหนึ่งเป็นเส้นสะท้อน แต่ละจุด P บนระนาบ จะมีจุด P' เป็นภาพที่ได้จากการสะท้อนจุด P โดยที่

1. ถ้าจุด P ไม่อยู่บนเส้นตรง l แล้ว เส้นตรง l จะแบ่งครึ่งและตั้งฉากกับส่วนของเส้นตรง PP'
2. ถ้าจุด P อยู่บนเส้นตรง l แล้ว จุด P และจุด P' เป็นจุดเดียวกัน

กิจกรรมที่ 4 : การสะท้อน

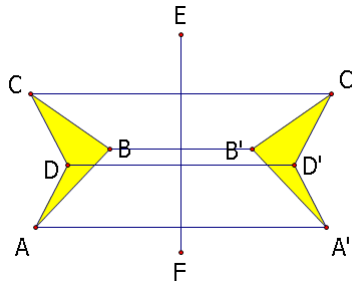
1. เปิดแฟ้มใหม่ของโปรแกรม The Geometer's Sketchpsd (GSP)

- สร้างรูปหลายเหลี่ยม โดยใช้เครื่องมือ จุดคลิกบริเวณที่ว่าง บนหน้าต่างจอ
- สร้างส่วนของเส้นตรงเชื่อมจุดเหล่านั้น
- สร้างบริเวณภายในรูปหลายเหลี่ยม พร้อมทั้งตั้งชื่อ ดังรูปขวามือ

2. สร้างส่วนของเส้นตรง EF หนึ่งเส้น และกำหนดให้เป็นเส้นสะท้อน โดยใช้คำสั่ง *ระบุเส้นสะท้อน* จากเมนูการแปลง
3. เลือกรูป ABCD ทั้งหมด (จุด ด้าน และภายในรูปสี่เหลี่ยม) ทำการสะท้อนรูป ABCD โดยใช้คำสั่ง *สะท้อน* จากเมนูการแปลง
4. เปลี่ยนสีพร้อมทั้งพิมพ์ชื่อ ของรูปภาพที่ได้จากการสะท้อน
5. ลากเส้นเชื่อมระหว่าง จุด A และจุด A', จุด B และจุด B', จุด C และจุด C' และจุด D และจุด D'

6. ลาก EF ไปมา และสำรวจความสัมพันธ์ ของรูปต้นแบบ ABCD และภาพที่เกิดจาก การสะท้อน A'B'C'D'

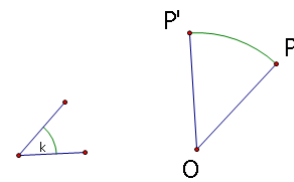

การหมุน เป็นการเคลื่อนที่ของรูปหรือทวนเข็มนาฬิกาก็ได้

เงของการหมุน อาจจะเป็นเข็มนาฬิกา

นิยาม การหมุนบนระนาบเป็นการแปลงทางเรขาคณิตที่มีจุด O ที่ตรึงจุดหนึ่งเป็น จุดหมุน แต่ละจุด P บนระนาบ จะมี P' เป็นภาพที่ได้จากการหมุนจุด P รอบจุด O ตามทิศทางที่กำหนด ด้วยมุมที่มีขนาด k โดยที่

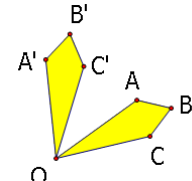
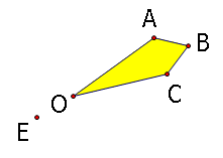
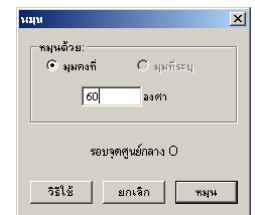
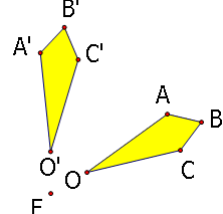
- ถ้าจุด P ไม่อยู่ตำแหน่งเดียวกับจุด O แล้ว $OP = OP'$ และขนาดของ
- ถ้าจุด P อยู่ตำแหน่งเดียวกับจุด O แล้ว P เป็น จุดหมุน

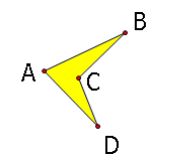
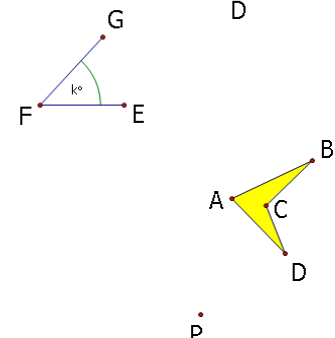
กิจกรรมที่ 5 การหมุนด้วยมุมคงที่

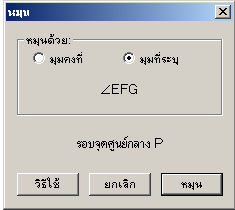
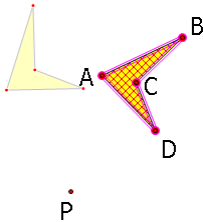
- เปิดแฟ้มใหม่ของโปรแกรม The Geometer's Sketchpad

<ul style="list-style-type: none"> สร้างรูปสี่เหลี่ยม ABCD โดยใช้เครื่องมือ จุด และสร้างส่วนของเส้นตรงเชื่อมต่อกัน เหล่านี้ ดังรูป สร้างบริเวณภายในรูปหลายเหลี่ยม ใช้เครื่องมือลูกศร คลิกบนจุด A,B,C และ D ตามลำดับ เลือกคำสั่ง ภายในรูปหลายเหลี่ยม จากเมนูสร้าง 	
<p>กรณีที่ 1 จุดหมุนอยู่บนรูปต้นแบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> คลิกที่จุด O ไปที่เมนู การแปลง เลือกคำสั่ง ระบุจุดศูนย์กลาง เลือกรูป ABCD ทั้งหมด (จุด ด้าน และภายในรูปหลายเหลี่ยม) โดยใช้คำสั่ง หมุน จากเมนูการแปลง คลิกเลือก มุมคงที่ แล้วพิมพ์ค่ามุมที่ต้องการหมุนรอบจุดศูนย์กลางการหมุน O เช่น 60 ลงในช่อง ดังรูปทางขวามือคลิก หมุน 	

<p>จะเกิดภาพ $A'B'C'O$ ที่ได้จากการหมุนรูป $ABCO$ ที่มีขนาดเท่ากับรูปต้นแบบ ทุกประการ</p>	
<p>กรณีที่ 1 จุดหมุนไม่อยู่บนรูปต้นแบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> • สร้างจุดใหม่อีกหนึ่งจุด ตั้งชื่อเป็นจุด E • คลิกที่จุด E ไปที่เมนู การแปลง เลือกคำสั่ง <i>ระบจุดศูนย์กลางกลาง</i> • เลือกรูป $ABCO$ ทั้งหมด (จุด ด้าน และภายในรูปเหลี่ยม) โดยใช้คำสั่ง <i>หมุน</i> จากเมนูการแปลง • คลิกเลือก <i>มุมคงที่</i> แล้วพิมพ์ค่ามุมที่ต้องการหมุนรอบจุดศูนย์กลางการหมุน O เช่น 60 ลงในช่อง ดังรูปทางขวามือ • คลิก <i>หมุน</i> • จะเกิดภาพที่เกิดจากการหมุน เป็นรูปสี่เหลี่ยม $O'A'B'C'$ ดังรูปขวามือ 	

กิจกรรมที่ 6 การหมุนด้วยมุมที่กำหนดให้

<p>กำหนดให้ ABC เป็นรูปต้นแบบ มีจุด P เป็นจุดหมุน จงหาสามเหลี่ยม $A'B'C'$ ซึ่งเป็นภาพที่ได้จากการหมุนสามเหลี่ยม ABC ทวนเข็มนาฬิกา ด้วยมุมที่มีขนาด k องศา (จากหนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตัวอย่างที่ 1 หน้า 180)</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มหน้าใหม่ในแฟ้มเดียวกันดังนี้ โดยการเลือกเมนูแฟ้ม เลือกคำสั่ง ตัวเลือกเอกสาร แล้วคลิกที่แถบ <i>เพิ่มหน้า</i> เลือก <i>หน้าว่าง</i> 2. สร้างรูปสามเหลี่ยม $ABCD$ โดยใช้เครื่องมือ จุด และสร้างส่วนของเส้นตรงเชื่อมจุดเหล่านั้น 3. สร้างบริเวณภายในรูปสี่เหลี่ยม $ABCD$ 4. สร้างมุม EFG ให้มีขนาด = k องศา 5. สร้างจุด P ภายนอกรูปสี่เหลี่ยม $ABCD$ ให้จุด P เป็น จุดศูนย์กลางของการหมุน โดยคลิกจุด P เลือกคำสั่ง <i>ระบจุดศูนย์กลางกลาง</i> จากเมนูการแปลง 	

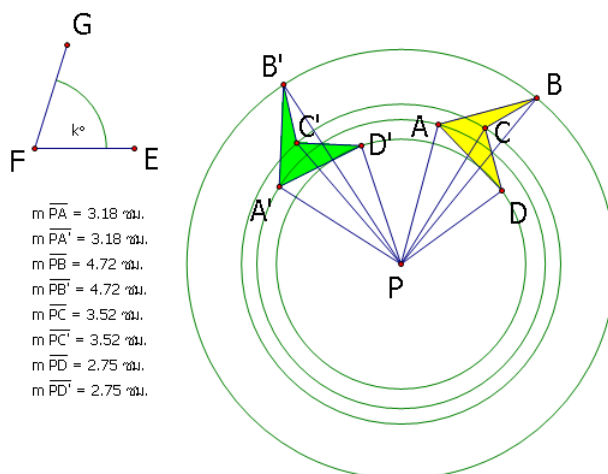
<p>6. การระบุมุม</p> <ul style="list-style-type: none"> • คลิกที่จุด E, F และ G ตามลำดับ ไปที่เมนูการแปลง เลือกคำสั่ง <i>ระบุมุม</i> • เลือกรูป ABCD ทั้งหมด ทำการหมุนรูป ABCD โดยใช้คำสั่ง <i>หมุน</i> จากเมนูการแปลง • คลิก <i>หมุน</i> 	
<p>7. จะเกิดภาพ A'B'C'D' ที่ได้จากการหมุนรูปสี่เหลี่ยม ABCD ที่มีขนาดเท่ากับรูปต้นแบบทุกประการ</p>	

8. การสร้างวงกลมโดยมีจุด P เป็นจุดศูนย์กลางและรัศมี PA, PB, PC และ PD

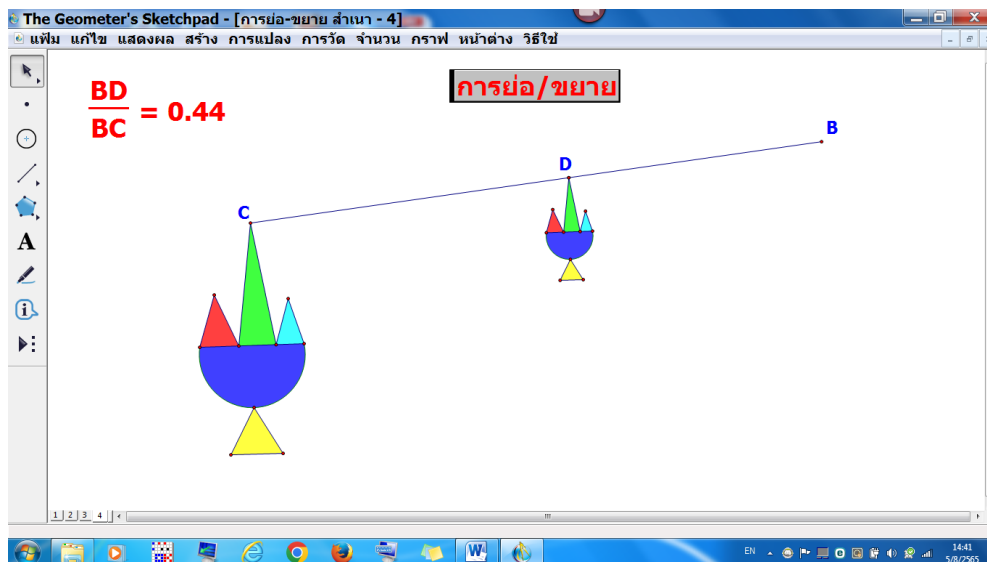
- คลิกที่จุด P และ A เลือกคำสั่ง *วงกลมที่สร้างจากจุดศูนย์กลางและจุดอื่น* จากเมนูสร้าง
- คลิกที่จุด P และ B เลือกคำสั่ง *วงกลมที่สร้างจากจุดศูนย์กลางและจุดอื่น* จากเมนูสร้าง
- คลิกที่จุด P และ C เลือกคำสั่ง *วงกลมที่สร้างจากจุดศูนย์กลางและจุดอื่น* จากเมนูสร้าง
- คลิกที่จุด P และ D เลือกคำสั่ง *วงกลมที่สร้างจากจุดศูนย์กลางและจุดอื่น* จากเมนูสร้าง

จะปรากฏวงกลม 4 วงที่มี P เป็นจุดศูนย์กลาง รัศมี PA, PB, PC และ PD

8. สร้างส่วนของเส้นตรงเชื่อมระหว่างจุด PA, PB, PC, PD, PA', PB', PC' และ PD' พร้อมทั้งวัดความยาว

การย่อ/ขยาย

ขั้นตอนการสร้าง